

ujjaépítése

A Lánchid

Séta a láncon

(A Magyarország tudósítójától.) Serényen folynak a Lánchid ujjáépítésének munkálatai s eddig még csaknem minden előre megállapított határnapra készen is lett a kiszabott munkarészlet, ami mindenesetre a vállalkozók és technikai vezetők megbízhatóságát és lelkiismeretességét igazolja. Hát bizony ez kívánatos sőt elengedhetetlen is egy ilyen nagyarányú korszakos munkánál, amelynek eredménye képpen — körülbelül esztendőre — ujjászületetten fog ismét karcsu íveivel diszelegni a mi jó öreg Lánchidunk: hirdetvén újabb évszázadra a technika csodaerejét.

Clark Ádám, ha élne, büszke lehetne utódaira, akik olyan megértéssel, annyi lélekkel és szívvel teremtik ujjá, csaknem minden porcikájában az ő legnagyobb alkotását, hogy aztán még eddigi biztosságát is fölülmulón fogja a két testvérváros között a Dunát koszoruzni . . .

Nagyon érdekes képet nyújt most a Lánchid. Csak a két hidfője, a két pillére és a fő- és két féllánca van meg. Eltűnt már az egész hidtest és az azt tartó vasrudak százai. Rövidesen már a láncokra is sor kerül és akkor rég vasszerkezetétől teljesen megfosztottan, csupaszon fog égnék meredni a két hidláb, amikre aztán az ujonnan készült vasszerkezetet szerelik. A diósgyőri vasgyár készítményei ezek s már ott hevernek rendben, csoportosan a pesti Lánchidfőnél elkerített tágas térségen.

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

624.2

Hely

Szerző Schröder B.

Cím Lánchid ujjáépítése

Idő

"1914"

Forrás: Magyarország

Személy

Bp.

1914 1/2i

A hid alja pedig ezernyi cölöpön és cikk-cakkos gerendázaton ideiglenesen hidakat cipel úgy hogy úgy fest, mintha a két pillér között fölanc helyébe most hat domboru-ivü hida vernének. A laikus közönség kritizálja is a csavargózósökön a mérnök urak munkáját, akik „egészen kiveszik a formájából a Lánchidat!” Alig lehet megmagyarázni, hogy ezek csak ideiglenes hidak, amiket megint leszerelnek mihelyt az új vasszerkezet a helyére kerül.

— Esztendő telik abba, — dohog egy jóképű magyar.

— Talán több is! — vigasztalom, — hiszen arról van szó, hogy most újra építik az egésztestet.

— Pedig még elég jó lett volna arra a pár esztendőre, — véli neheztelón.

Nyilván a saját maga pár esztendejére gondolt a bácsi . . .

— Dehát az unokáinak az unokái? . . . Majd hogy jártak volna át, ha egyszer csak leszakad az öreg hid? . . .

— Hát majd építettek volna másat, tartósabbat — ránt a vállán az öreg, a jó magyar, naiv konzervatívizmus típusa . . .

nettős munka

folyik a Lánchid ujjáépítésénél: betonmunka, és vasmunka. Az elsőnek a vállalkozója Zsigmondy Béla, főmérnöke Rappensberger József, mérnöke Pintye György, a budai oldalon, ahol a betonmunka elkezdődött. — A vasmunkát a m. kir. államvasutak gépgyára végzi, — az alkatrészeket a diósgyőri vasgyár

(Idő)

(Köt. v.

állította elő (egy évig dolgozott rajtuk) — s Máv. gépgyárának külön vezetősége van „budapesti Lánchid szerelésére”. Ennek főintézője Gottlieb Ferenc főfelügyelő, helyettes gyárigazgató, a szerelés helyén pedig Kurze Armin felügyelő vezeti a munkálatokat. Valamennyien gondos és lelkiismeretes munkát végeznek a sok-száz technikai és fizikai el

Pestről Budára

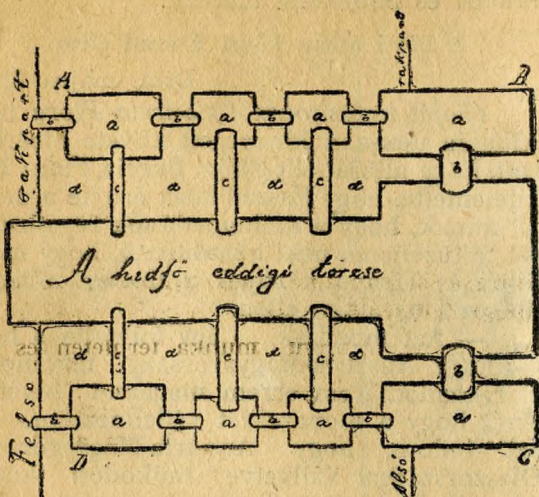
élén, ami abban is nyilvánul, hogy a legnagyobb készséggel tárják föl az érdeklődő ujságíró előtt a közérdekre számot tartó munkálatok folyását, csak az élet- és épség-biztonság irányában kívánnak irásos reverzálist . . . De ez érthető is! . . . Akinek semmi keresete a Duna fenekén: ne menjen oda; aki meg nem akar 38 méter magasról belenézni a Duna hömpölygő habjaiba: maradjon lenn; aki nem akar négy fillérnyi hidpénz nélkül Pestről Budára jutni: kerüljön az Erzsébet-hidra, vagy a Margit-hidra. Vagy pedig szálljon propellerre . . .

Az új hidfők

Vagy két hónappal ezelőtt Rappensberger főmérnök ur engedelmével lenn jártam egy buda-parti kesszonban, amilyenekkel most a két régi hidfőt megerősítik és ezzel megszüntetik a Lánchid ingását. Ma már mind a nyolc kesszon a helyén van a budai parton, ki is bélelték őket betonnal s most már az eldugaszolás és kiemelés munkája folyik.

Könnyebben megérthető a dolog, ha ezt a vázlatot nézzük :

A Lánchíd új fői.

- a = 8 új kesszon,
- b = betondugók,
- c = vasbeton-kötések,
- d = betonréteg,
- ABCD = a hidfő leendő törzse.

A hidfő eddigi törzse majdnem háromszorosára növekszik a kesszonokkal és a hézagokat kitöltő betonréteggel. A kesszonok (a) már helyeiken vannak, részben a betondugók (b) is, amikkel a víz beáramlásának teljesen útját szegik. S most a talaj kiemelése (d) van soron. Ez a vízszin alatt 4 méter mélyre hatol s az így támadó hézagokba először beillesztik a vasbetonkötéseket (c), majd az így támadó aknákat kitöltik betonnal. És mikorra ez a beton és vasbeton-konglomeratum kiszárad: ABCD kockában — készen lesz az új hidfő. Az eddiginél háromszorta nagyobb kötő-erejű beton-kölesszus. Ebbe fognak kapaszkodni az új lánccok.

A budai oldalon már ennyire haladt a munka. Augusztus közepére előreláthatólag odaát már mindennel elkészülnek.

A pesti oldalon is földszint-magasságban áll már a négy alsó kesszon (ami a Vigadó felé esik) és a másik négy kesszon számára is ki-mélyítették már a felső (az Akadémia felé eső) oldalon a talajt: csak nagyon körülményes és költséges dolog volna a budai oldalról átszállítani a pneumatikus kazánokat a pesti oldalra s most azon folyik a tanakodás, hogy nem lehetne-e a légsűrítő csöveket Budáról átvezetni a pesti oldalra? . . . Egv-két nap alatt ez is

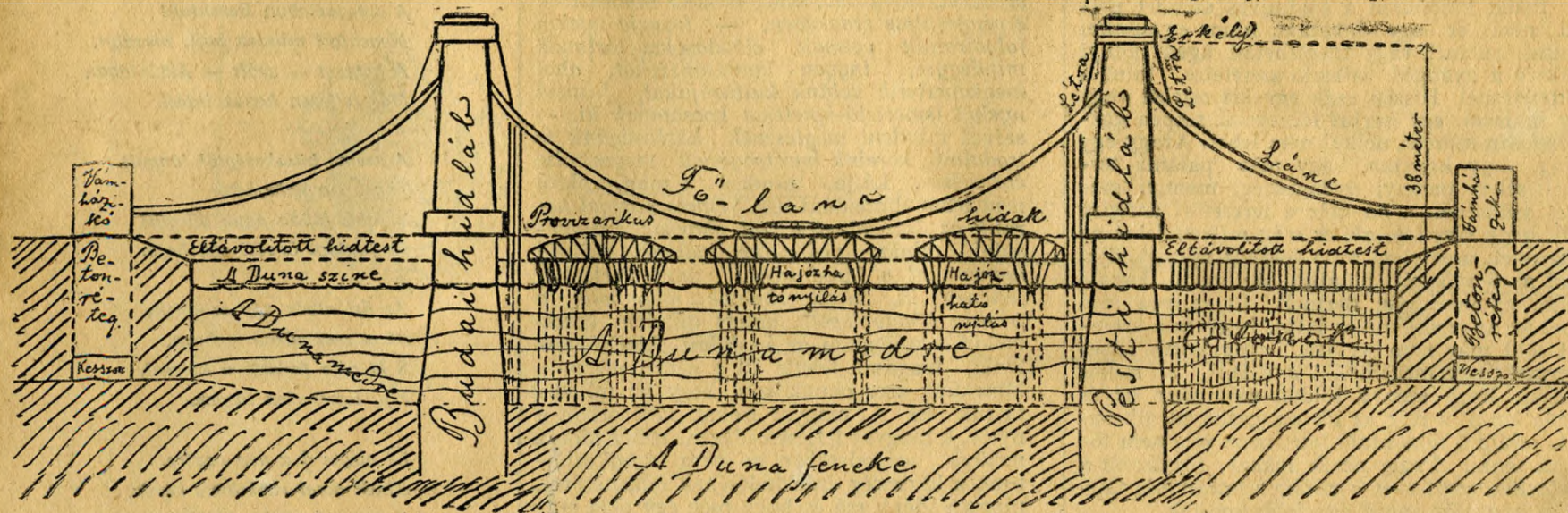
tisztázódik s akkor a pesti oldalon is kezdik már a kesszonokat a föld alá süllyeszteni.

Itt is ugyanolyan berendezésű lesz a hidfő megerősítése, mint a budai oldalon s így remélhető, hogy tél elejére befejeződik a betonmunka, hogy mindenképpen szabad teret engedjen az új vasszerkezet felszerelésének.

A vas-munka.
Csoportos garmadákban hever a pesti lánchid fő előtt az új vasszerkezet minden része. Még egy sróf sem hiányzik belőle. De egyelőre még csak a régi vasszerkezet leszerelésénél tart a máv. gépgyára, mely minden kitelhetőt elkövet, hogy az előre megszabott rendben

és időben romboljon, hogy aztán ujjaépítsen. — A lánchid nyílásait a cölöp-építmények erdeje tölti be, — csak két hézagon által közlekedhetnek a hajók. Ezek a hézagok is áthelyeződnek hétről-hétre, amint azt a szerelés munkálatainak haladása kívánja.

Ma pl. ilyen az állapot:

A két pillér között három kettős-hid, tehát hat ideiglenes hid látszik. Ezeket már a cölöpök tartják. A hidfők és a pillérek között nincsenek provizorikus hidak: itt a teher bírására elég a cölöpépítmény. Pedig ha a láncok valamelyik forgóját kikapcsolják: óriási súly fog nehezedni a csak cölöpökön nyugvó ideiglenes talapzatokra. De a rendkívüli figyelmet és gondot igénylő munka eddigi példás folyása remélni engedi, hogy ezen a feladaton is rendben esik által a technikai vezetőség.

Séta a láncon.

Vasárnap szünetel a munka s így annak zavarása nélkül alkalmam nyílt arra, hogy Kurzer felügyelő ur szives engedelmével szét nézzek a nagyarányú munka területén és — potyán sétáljak át Pestről Budára a Lánchid láncain és lajtorjáin. De előbb reverzálist kellett adnom, hogy ha netán kitorórnék a nyakamat: hát nem kereskedik értem senki. Pedig dehogy nem kereskedne!?! . . . Én legalább úgy álmodom . . .

— Engedélyt adhatok — mondja a felügyelő ur, — de felelősséget nem vállalok semmi balesetért . . .

— All right! . . . Mit irjak alá:

Elém tolja az írást, amit aláírtok. És ami ekként szól:

Belépési engedély.

Schröder Béla ur részére a budapesti Lánchidnál a balparton folyó szerelési munkák megtekintésére.

Érvényes egy személyre és a mai napra. Budapest, 1914 május 17.

M. kir. Államvasutak Gépgyára Budapesten
A budapesti Lánchid szerelésének vezetősége.

Kurzer s. k.

(Alatta piros nyomásban):

A szerelési vezetőség mindennemű felelősséget elhárít magától a látogatót a szerelési munkahelyen érhető bármiféle baleset és ennek bármilyen következményei tekintetében.

Tudomásul vettem.

Schröder Béla s. k.

A felügyelő ur szerencsés utat kívánt és Zsizsmann Béla mérnök ur vezetése mellett nekiindultunk a nyaktörő sétának. No — nemis olyan nyaktörő, csak nem való szédülős erkölcse embernek . . .

Holmi pallókon, gerendákon áttornászva ott voltunk a lánchíd pestoldali lekötésénél. Innen fakorlát között visz az út fölfelé. Lépcsőféltre nincs is szükség, mert éppenséggel nem meredek az emelkedés, aztán meg a lánchíd kötései eléggé jól támasztó bütyköket alkotnak. Csak a lánchíd felső kötésénél kell egy nagyon me-

redék lajtorját megmászni. De azon is van karfa: épidegzetű ember nem pottyánhat le. Jó is volna: — 38 méter magasból! . . .

Itt egy méternyi széles, bádoggal talpai erkélye van a pillér csucjának. Ez belül üreges, mert itt kötődik le, óriási súlyok alkalmazásával, a lánchíd felső vége.

Vékony vaskorlát van az erkélyen körül, ahonnan gyönyörű kilátás nyílik. Alig tud betelni vele az ember . . . Az egész Dunasort alant látja; szinte azt képzeltem, hogy beelátnék a Gresham-palota udvarába . . .

A főláncra megint létrán ereszkedünk le, most már háttal fordulva, de a lánchíd érve — megint csak előre kapaszkodva és tartózkodva a kissé meredeknek érő lejtőn a völgy felé. Itt áll a hat ideiglenes hid az ő cölöptalapzatán. A völgy mélyén egy kis pihenőt tartunk és megint nézelődünk. Zsizsmann mérnök ur készségesen felel a kérdéseimre és látszik rajta, hogy szinte az egész lényével csügg ennek a szép munkának a sikerültén.

A másik oromról is végiggyönyörködjük a kinálkozó panorámát és aztán leereszkedünk a budai félláncon . . .

. . . Hát ez egyszer ingyen sétáltam át Pestről Budára a Lánchidra . . .

Schröder Béla.